

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În Țara Românească caimacamul Alexandru Ghica a acceptat, deși nu cu plăcere, înființarea de cluburi politice, ca în timpul revoluției din 1848 [...] Dorința de a participa la consultarea electorală era unanimă, deoarece pe această cale putea fi demonstrată puterilor garante adeviziunea la cauza Unirii și a constituirii statului modern. [...] În aceeași măsură cu interesul general care se manifesta față de alegerile ce urmau să aibă loc, caimacamul Ghica își dezvăluia anumite reticente față de radicalizarea atmosferei preelectorale. Era temător ca inițiativa să nu fie preluată de revoluționarii de la 1848 și din această cauză a căutat să întârzie cât mai mult reîntoarcerea fruntașilor exilați [...]. Dar, în același timp, Ghica a refuzat să devină un instrument antiunionist al Imperiului Otoman. El era un sincer partizan al unirii cu Moldova, sperând însă că, în condițiile în care proiectul aducerii unui prinț străin nu avea sorți de reușită, el avea să fie beneficiarul situației, devenind domn al ambelor țări. [...] În vara anului 1857, ultimii fruntași pașoptiști s-au reîntors în țară [...]. Acești fruntași radicali au preluat [...] conducerea mișcării unioniste din Țara Românească [...].”
(Istoria românilor)

B. „În 1858, cele șapte mari puteri s-au întrunit iarăși la Paris, într-o conferință, pentru a lua în discuție dorința de unire a românilor, exprimată prin adunările *ad-hoc*, dar nu a pus-o în practică [...]. Totuși, puterile au adoptat o convenție, în care se exprimau următoarele decizii: formarea din cele două țări a unei uniuni numite «Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești», cu autonomie garantată în mod colectiv de cele șapte mari puteri, suzeranitatea turcă rămânând doar formală, Principatele urmau să aibă fiecare câte un domn [...], câte o adunare legislativă, câte un guvern și câte o capitală; două instituții centrale, una cu rolul de a alcătui proiecte de legi comune și alta ca for judecătoresc suprem al ambelor țări, luau ființă la Focșani [...]. Acest act nici nu înfăptuia unirea, dar nici nu o împiedica în mod expres.

Noii domni urmau să fie aleși de către adunări electivă, întrunită la Iași și la București, în ianuarie 1859. [...] Primii au ales moldovenii la Iași, la 5 ianuarie 1859, anume pe colonelul Alexandru Ioan Cuza, fruntaș de la 1848 [...]. Partida națională a stabilit că, pentru înfăptuirea unirii, la București trebuia desemnat neapărat alesul Moldovei. La 24 ianuarie, [...] adunarea l-a ales domn al Țării Românești, în unanimitate, tot pe Alexandru Ioan Cuza.”
(I. A. Pop, Istoria românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnul ales în anul 1859, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la „fruntașii pașoptiști”. **2 puncte**
3. Menționați cele două Principate Române la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că suzeranitatea otomană este formală. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate în anul 1864, în statul român modern. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În august 1948, Legea pentru reforma învățământului a închis toate școlile străine, inclusiv acelea administrate de culte. S-au făcut epurări în rândurile profesorilor și studenților de la universități. [...] Ministerul Învățământului a interzis folosirea unor materiale didactice și a autorizat manuale încorporând precepte marxist-leniniste. Marxism-leninismul, în interpretarea lui Stalin, a devenit obligatoriu de la școala secundară în sus, predarea religiei a fost total interzisă. [...]

La începutul anului 1949, au fost înființate două structuri principale ale Securității din Republica Populară Română. La 23 ianuarie, a fost creată Direcția Generală a Miliției, chemată să înlocuiască Poliția și Jandarmeria. [...] La 7 februarie au fost create trupele de securitate. Ambele organisme au fost plasate sub autoritatea Ministerului de Interne. Printre îndatoririle Miliției era și aceea de a emite permise de ședere, ceea ce îi facilita sarcina de reglementare a mișcării populației, de monitorizare a suspectilor și de pregătire a deportărilor. [...] Principalele îndatoriri ale trupelor de securitate erau menținerea ordinii publice în centrele industriale și înăbușirea oricărei rezistențe față de măsurile guvernamentale, precum colectivizarea, confiscarea de bunuri și proprietăți. [...]

Un cadru legal pentru acțiunile Securității [...] a fost oferit de un nou sistem de justiție, a cărui principală caracteristică era subordonarea față de Partidul Muncitoresc Român și de stat. [...]

Supunerea față de Moscova [...] a fost însoțită de o supunere la nivel de partid. Consolidarea puterii lui Gheorghiu-Dej depindea de măsura în care reușea să nu dea stăpânilor săi sovietici vreun motiv să-i pună sub semnul întrebării loialitatea.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți ideologia precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați măsura legislativă din 1948 și o consecință a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la justiție. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la organismele Ministerului de Interne, înființate în 1949, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia regimul politic totalitar din România se consolidează în perioada 1965-1980. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția politică a spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIV-lea – secolul al XV-lea, având în vedere:

- precizarea unui stat medieval din spațiul românesc extracarpatic și prezentarea unei acțiuni diplomatice desfășurate de reprezentantul instituției politice centrale din acest stat în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea;
- menționarea a două conflicte militare la care participă românii, în prima jumătate a secolului al XV-lea și a două asemănări între acestea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice la care participă românii în perioada 1451-1490 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)

Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Testul 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Alexandru Ioan Cuza **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *În vara anului 1857, ultimii fruntași pașoptiști s-au reîntors în țară, au condus mișcarea unionistă din Țara Românească etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: deoarece pe această cale putea fi demonstrată puterilor garante adeziunea la cauza Unirii și a constituirii statului modern și efect: Dorința de a participa la consultarea electorală era unanimă etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două acțiuni desfășurate în anul 1864, în statul român modern (1px2=2p)
Exemple: adoptarea *Legii rurale*, reformarea învățământului prin *Legea instrucțiunii publice etc.*
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea
Exemplu: au prevederi referitoare la statutul internațional al Țărilor Române etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea **(30 de puncte)**

1. **2 puncte** pentru răspunsul: marxism-leninism **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Legea pentru reforma învățământului
3 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a acesteia, precizate în sursa dată
Exemplu: *a închis toate școlile străine etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la justiție (3px2=6p)
Exemple: *Un cadru legal pentru acțiunile Securității [...] a fost oferit de un nou sistem de justiție; caracteristică era subordonarea față de Partidul Muncitoresc Român etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la organismele Ministerului de Interne, înființate în 1949
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat (3px2=6p)

Exemplu: Atribuțiile organismelor Ministerului de Interne, înființate în 1949, încalcă drepturile și libertățile cetățenești. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Printre îndatoririle Miliției era și aceea de a emite permise de ședere, ceea ce îi facilita sarcina de reglementare a mișcării populației, de monitorizare a suspectilor și de pregătire a deportărilor. și Principalele îndatoriri ale trupelor de securitate erau menținerea ordinii publice în centrele industriale și înăbușirea oricărei rezistențe față de măsurile guvernamentale, precum colectivizarea, confiscarea de bunuri și proprietăți. etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1965 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui stat medieval din spațiul românesc extracarpatic (**de exemplu:** Țara Românească **etc.**)
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni diplomatice desfășurate de reprezentantul instituției politice centrale din acest stat în relațiile internaționale din a doua jumătate a secolului al XIV-lea (**de exemplu:** Tratatul de la Brașov din 1395 **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea acțiunii diplomatice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiunea diplomatică și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiunea diplomatică
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două conflicte militare la care participă românii, în prima jumătate a secolului al XV-lea (**de exemplu:** lupta de la Sibiu, cruciada de la Varna din 1444) **(3px2=6p)**
câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două asemănări între acestea (**de exemplu:** au caracter antiotoman, voievodul Transilvaniei, lăncu de Hunedoara, își exercită atribuțiile militare în cadrul acestora **etc.**) **(3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile diplomatice la care participă românii în perioada 1451-1490 (**de exemplu:** Acțiunile diplomatice la care participă românii în perioada 1451-1490 sunt inițiate de către domnitorul Moldovei, Ștefan cel Mare (1457-1504). **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**